

GLASILO DEL. SKUPNOSTI ELAN TOVARNE ŠPORTNEGA ORODJA BEGUNJE NA GORENJSKEM

Elanov letni tabor na Hvaru

Že nekako tradicionalno smo letni tabor za naše tekmovalce letos ponovno priredili na otoku Hvaru in to kar v otoškem glavnem mestu Hvar. Po prisrčni dobrodošlici in takoj nato hladnemu tušu — prebukiranje ki je vsakodnevni pojav — smo vsi skupaj planili v morje, čisto, modro in brez mežuz. In nato smo pričeli z deskanjem, do konca naslednjega tedna. Tudi rekvizite za druge športe smo imeli na razpolago, v stalnem pogonu pa sta bili obe Rogovi kolesi, ki so jih nekateri »garači« prišli poganjati že v zgodnjih jutranjih urah. Drugače pa nogomet, odbojka, košarka, tudi šahirali so nekateri, in tu ni bilo poškodb. Vsi tekmovalci so imeli vsak dan še predpisan trening.

Hvarski župan nam je na sprejemu, ki so ga priredili v čast tekmovalcem, razložil utrip hvarskega življenja, nakar so nam razkazali izredne zgodovinske znamenitosti mesta. Izleti v okolico so nam pokazali, da turistično življenje ni razvito samo v mestu Hvaru, temveč je zajelo cel otok in vsi prebivalci se trudijo z več ali manj uspeha sodelovati v izboljšanju turistične ponudbe.

Lahko rečem, da smo bili v tem tednu vsi izredno zadovoljni, predvsem pa je tako življenje godilo tekmovalcem, ki smo jih izrgali iz njihovega vsakdana.

V upanju, da se po uspešni zimski sezoni naslednje leto ponovno snidemo, smo se po tednu sončnih dni v deževnem Mariboru razšli. V. Brajnik

Sami znani obrazi v drugih okoliščinah

Pred kolektivnim dopustom

Čas teče neusmiljeno in prinaša svoje ob svojem času. Leto je naokoli kot bi trenil in že smo v juliju, v času kolektivnih dopustov. Vedno je najtežje za strom, ob preši in še drugje

zadnjih štirinajst dni pred dopustom. Ponavadi sonce žge neusmiljeno, temperatura se giblje okoli 30 stop. C, delavnice se zgrejejo nad 40 stop. ali še več, zadušljivo je v pisarnah. Zrak je neznansko vroč, znoj teče v potokih.

Prav za to si tako želimo letnega oddiha na morju ob vodi, v planinah...

Pa ne samo to. Zazelimo si pedaha od naporenega polletnega dela. Ob tem času običajno vedno pri sebi napravimo obračun, bilanco in se vprašamo, ali smo polletno delo opravili v redu, ali smo storili vse za dober poslovni rezultat v delavnici, TOZD in s tem v Elanu. Kajti od tega zavisi eksistenca podjetja in naša lastna osebna eksistenca in socialna varnost.

Živimo v težkih časih svetovne krize, ki bo omajala slabe gospodarje. Krize, ki jo bodo preživeli le vztrajni, delovni, varčni in sposobni kolektivi. In mi moramo biti med njimi! In če to hočemo, potem bomo morali dobro gospodariti s sredstvi, ki nam jih je dala naša socialistična družba v upravljanje za zadovoljevanje lastnih in družbenih potreb. Še bolj bomo morali razviti naše samoupravne odnose, ker le v tem vidimo

Predstavljamo nov tip čolna T 245

TOZD Plastika je pred kratkim predstavila javnosti nov izdelek, čoln T 245.

Pri preizkusu so bili navzoči novinarji revije »SAM«, DELA, DNEVNIKA in GLASA. To je majhen čoln, dolg 2,40, širok 1,25 m in tehta le 40 kg, primeren je za rekreacijo, veslanje in ribarjenje. Prevaža se lahko na strehi avtomobila in zanj ni treba vozniškega izpita in ne registracije. V bistvu je mišljen kot spremljajoči čoln na krovu ladij.

Cena zanj je le 12.500.— din, nakup je možen na kredit s 40 % pologa.

Že dolgo časa se je na tržišču pogrešal tak, zares majhen čoln kot je T 245. Čeprav majhen, je izredno trden in

Nadaljevanje na 2. strani

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pred kolektivnim dopustom

(Nadaljevanje s 1. strani)

uspeh. Izrabiti bomo morali vsak delček delovnega časa, vsak gram materiala, ki je za nabavo zelo trd oreh. Do zdaj k sreči zaradi pomanjkanja materiala, predvsem tistega iz uvoza (ki ga ni malo) še nismo imeli zastojev v proizvodnji, razen nekaj dni v plastiki. Pa tudi na to moramo biti pripravljeni, da bomo znali problem kakorkoli tudi odpravili.

Nastali so časi, ko je težko dobiti službo. Mi jo imamo, mi zaslužimo še vedno dober kos kruha. Tudi to nam mora počasi postati jasno da se s službo ni moč več poigravati. Dosti bomo imeli posla, da bomo spravili h kruhu naše otroke ki doraščajo in se opredeljujejo za svoje poklice.

Zato bomo morali aktivirati vse naše še obstoječe rezerve. Kljub temu, da situacija ni rožnata, pa ni kritična. Imamo jo v svojih rokah, tega se moramo zavdati. Prav v našem socialističnem samoupravnem sistemu je moč prebroditi še tako velike težave in to z dogovarjanjem in našim lastnim odločanjem ob medsebojni solidarni pomoči.

Zdaj gremo na zasluženi letni oddih. Od 18. julija do 10. avgusta. Celih 23 dni nas ne bo, porabili bomo 15 delovnih dni. Nabrali si bomo nešteto doživetij in novih moči, da bomo potem zopet pljunili v dlani in dokazali s svojim delom da smo Elanovci, na kar smo lahko ponosni.

Knafelj Slavko

Obisk članov društva inženirjev in tehnikov – pomorcev iz Reke. Kontrast: gore, čolni in pomorščaki

Predstavljamo čoln T245

(Nadaljevanje s 1. strani)

odporen prota vsem vplivom, udarcem in odrgrinami. Razvili so ga v svetovno znani firmi »KORPIVARA« na Finskem in je to prvi čoln na svetu, ki ima take izredne lastnosti in tak sestav: dva dela iz ABS-a prevlečena z akrilom, notranji del je iz steklenih vlaken. Pri sestavi obeh delov, se vmes vbrizga poliuretan pod določenim pritiskom. Čoln je tako nepotopljiv.

Letos bo TOZD Plastika izdelala 500 kom teh čolnov preizkusne serije. Povpraševanje zanje je izredno veliko. V taki konstrukciji in sestavi je žilavo odporen pred udarci in odrgrinami. Novinarji so občudovali njegovo trdnost, ko so ga naši delavci za preizkus vrgli s strehe obrata plastike, višine 6 m in je ostal brez poškodb. Najmočnejši so ga preizkusili tudi z udarci kladiva, ki pa niso pustili nikakršnega sledu. Privezali so ga za avtomobil, vanj posadili človeka in ga nekaj sto metrov vlekli po grobi makadamski cesti. Čoln je ostal brez bistvenih poškodb.

Prepričani smo, da bo tržišče s tem čolnom pridobilo novost, ki bo sprejemljiva za vsak žep.

K. S.

OB 10-LETNICI
JUGOSLOVANSKEGA
SMUČARSKEGA
SKLADA YU SKI POOLA

PODELJUJEMO

POSEBNO PRIZNANJE

ELAN

BEGUNJE

ZA DOLGOLETNO USPEŠNO SODELOVANJE

LJUBLJANA, 10. VI. 1981

UPRAVNIK:

PREDSEDNIK IZVRŠNEGA ODBORA:

JUGOSLAVIJA
ALPINE SKI TEAM

1981

PODELITEV PRIZNANJA ZA USPEŠNO SODELOVANJE
Z JUGOSLOVANSKIM SMUČARSKIM SKLADOM

Vse skupaj nas je prijetno presenetila novica, ki smo jo pred dnevi prejeli iz Portoroža, da smo dobili posebno priznanje za uspešno 10 letno sodelovanje z Jugoslovanskim smučarskim skladom.

Ta mlada ustanova, ki združuje številne proizvajalce, ki so našli svoj interes v sodelovanju na področju alpskega smučanja, je v prehojenem obdobju opravila veliko delo. Lahko trdimo, da se je pod njeno taktirko razvijalo alpsko smučanje pri nas v zadnjem obdobju in naredilo velik korak iz anonimnosti v svetovni vrh.

Veseli nas, da smo z našim delom in našim članstvom pripomogli k takim uspehom in smo zato na tako priznanje še posebej ponosni.

Kot po navadi: direktor Vogrinec ima glavno besedo

Elanov letni tabor

Zahvala Sande Dubravčić

Naša najboljša drsalka Sanda Dubravčić, ki je na letošnjem evropskem prvenstvu dobila srebrno medaljo, nam pošilja pozdrave iz COLORADA in se nam zahvaljuje za skromni darilo, smuči in Elanovo trenerko, ki smo ji jih poklonili za njene športne uspehe v pretekli sezoni. S tem se je prvič pojavila Elanova trenerka na drsalnih treningih v AMERIKI.

Rojen je bil 23. II. 1932 v Ljubljani. Doraščal je v Celju. Srednjo šolo je dokončal v Ljubljani leta 1950 kot strojni tehnik. V Elanu je bil zaposlen kot vodja kovinske delavnice od leta 1951–1954, vmes pa je odslužil vojaški rok. Leta 1955 je nadaljeval s študijem in ga leta 1960 zaključil kot diplomirani ekonomist. Že kot študent je bil aktiven politični delavec, saj je vseskozi sodeloval v študentskih vrstah s svojim sošolcem Stanetom Dolancem. Tako se je že leta 1958, dve leti pred zaključkom šolanja zaposlil v Radiu Ljubljana, kjer je ostal vse do leta 1964. V letih 1964 do 1967 je deloval pri Republiškem sindikatu družbenih dejavnosti, od leta 1967 do 1971 v »Avtomontaži« v Ljubljani kot direktor gospodarskega sektorja in od leta 1971 do 1974 kot glavni direktor v »Plutal« Ljubljana.

Jeseni leta 1974 se je vrnil v Elan in prevzel dolžnost glavnega direktorja, katero opravlja še danes. Prav ta čas je bil v Elanu težak gospodarski položaj, nelikvidnost, sezonski značaj proizvodnje in prodaje, ob nizki akumulativnosti. Že takoj ob prihodu si je kot glavni direktor zadal sledeče naloge:

1. Dvig proizvodnje in prodaje
 2. Orientacija na skrajno štednjo v racionalnem poslovanju
 3. Ureditev notranjih poslovnih razmerij, točnost in vestnost pri izvrševanju sprejetih nalog in obveznosti
 4. Razvijanje notranje organizacije
 4. Postavitev sistema poslovanja po načelih trženja
 6. Decentralizacija samoupravljanja
- Teh načel se je vseskozi vestno držal. Še več, v njegovi mandatni dobi se je Elan povsem preorientiral na marketinško poslovanje:

1. Poslovna politika proizvodnje visoko kvalitetnega športnega orodja, ki je prerasla potrebe današnjega trga. **Izvozna usmerjenost**, ki se srečuje s tržnimi zakonitostmi zahoda. V težkem konkurenčnem boju Elan ni moral dokazovati samo sebe; pač pa vso našo jugoslovansko sposobnost na sploh. Tako je Elan postal eden največjih proizvajalcev smučí na svetu.

Strategija pri dobivanju ugleda z raziskovalnim razvojnim delom preko Inštituta Elan, kar je eno od glavnih

orožij v konkurenčnem boju in nastopanje Elana navzven z lastno znamko tako pri najzahtevnejših kupcih pri povečanem povpraševanju.

Podpora športu. Domači množični, kot tudi vrhunski šport je postal deležen aktivne podpore Elana. Z Elanovim orodjem so bile opremljene številne mednarodne športne prireditve, kot Evropsko prvenstvo v gimnastiki, sredozemske športne igre in drugo.

Sodelovanje s skladi za pospeševanje smučanja kjer nastopa Elan organizirano na svetovnih prvenstvih, olimpiadah, na svetovnih in evropskih pokalih alpskega smučanja kot na skakalnih prireditvah in tekih. Podpora Elana jugoslovanski in slovenski smučarski zvezi in vključevanje v tuje smučarske zveze »SKI-POOLE«.

Aktivnost na tekmovalnem področju, kar je rezultat vseh uspehov. Elanovi tekmovalci, predvsem jugoslovanski, so stopili v sam vrh tekmovalnega smučarskega športa, tuji – Šved Stenmark pa je dobitnik svetovnih pokalov in olimpijskih odličij. Z njimi je Elan dosegel v svetu izredno publiciteto, kar je pripomoglo k ustvarjanju pozitivnega mnenja o jugoslovanskih sposobnostih.

Ekspanzija Elana – pri mednarodni delitvi dela. Za zadovoljitev potreb in učinkovitejšim pokrivanjem stroškov, se je Elan močno vključeval v mednarodno delitev dela. Izgradil je novo tovarno smučí v Brnici na Koroškem v Avstriji, kjer je dal tudi svojo nacionalno podporo naši manjšini, odkupil tovarno smučí v Harparandi na Švedskem, za pokrivanje tekaškega športa Skandinavije, ima poslovno sodelovanje z LIK Kočevjem v Podpreski, s firmo BENEKO v Čedadu v Italiji, kjer žive primorski Slovenci, s firmo UNIS v Sarajevu in drugje.

Za svojo uspešno dejavnost je Elan prejel že vrsto pomembnih priznanj in nagrad. Bil je tudi že eden resnejših kandidatov za največje priznanje, nagrado AVNOJ.

Za izvajanje vseh teh širokih dejavnosti ima nedvomno glavni direktor Dolfe Vojsk ogromno zaslug, saj je v težkem konkurenčnem boju in s pomočjo sodelavcev, delavcev Elana vodil in še vodi Elan uspešno v vedno težjih konkurenčnih in kriznih časih, četudi zadnje čase v slabem zdravstvenem stanju. S. K.

Elan v času ko ga je vodil Dolfe Vojsk:

Leto	celotni prihod. (Mio)	izvoz v \$ (tisoč)	zaposlenost
1974	164	3.500	816
1980	1.438	12.023	1.026
ind. 80/74	877	344	126

S. K.

Iz problemske konference informiranja v občini Radovljica

Predsedstvo Občinske konference SZDL Radovljica je na seji 10. 6. 1981 sprejelo sklep o sklicu problemske konference na temo: Informiranje v občini Radovljica.

Svet za informiranje pri predsedstvu OK SZDL je imenoval delovno skupino, ki je pripravila izhodišča za razpravo. Zbrala je podatke o razširjenosti sredstev javnega obveščanja v naši občini. S pomočjo INDOK centra si je prizadevala razčleniti razvejano lokalnih glasil, glasil v združenem delu. Predstavila je družbenopolitične organizacije in njihove organe za obveščanje. Sestavila je povzetek odgovorov na vprašalnik, ki so ga izpolnjevale službe samoupravnih interesnih skupnosti. Poskusila je prikazati, kako poteka obveščanje in komuniciranje v krajevni skup-

nosti in v TOZD. Še posebej je opozorila na pomembnost radia Triglav in medobčinskega glasila GLAS, ter vlogo INDOK centra.

Zbrani podatki, kot sinteza v gradivu za razpravo ne predstavljajo celovitega prereza sistema obveščanja v občini. V gradivu tudi ni odgovora v kolikšnem obsegu je vsem delovnim ljudem in občanom zajamčena pravica, da so obveščeni o vseh dogodkih v občini.

Stremljenja problemske konference so bila, da oceni stanje in sprejme usmeritve nadaljnega razvoja informiranja in so naglasili, da je treba sredstva informiranja povezovati in ne prepustiti stihiji, jih v sedanjem tre-

Razpravljalci na konferenci so predvsem poudarjali razvejano in raznolikost informiranja in so naglasili, da je treba sredstva informiranja povezovati in ne prepustiti stihiji, jih v sedanjem tre-

nutku ne povečevati, ampak jih je treba vsebinsko obogatiti. To predvsem na relaciji občina, združeno delo, krajevna skupnost in obratno.

Vnovič in vnovič so se vračali na vlogo in delo občinskega INDOK centra, ki kljub nekaj-letnemu delu ni opravičil svojega obstoja. Kajti le ena delavka ne pomeni že INDOK center. Ustanoviti bo potrebno družbeno organ podpisnikov družbenega dogovora o delovanju tega centra, sprejeti programske zasnove ter opredeliti tudi njegov status.

Največ razprave je bilo namenjeno gradivu, ki jih pripravljajo za delegate za skupščine ZD in SIS. Materiali so preobširni, organizacija razprav je v časovni stiski, delegata so prepuščeni samemu sebi. Delegacije so največkrat brez strokovne pomoči, obsežna

gradiva pa so predvsem za skupščine SIS brez povzetkov.

Izrekli so pomembno vlogo pri obveščanju s strani radijske postaje Jesenice in časopisa GLAS.

Tudi nekatere krajevne skupnosti imajo svoja glasila, nekatere pa se predstavijo v glasilih delovnih organizacij.

Krajevne skupnosti bodo morale imenovati svoje dopisnike za radijsko postajo in GLAS, kakor tudi za glasila delovnih organizacij in TOZD.

Na konferenci so govorili tudi o kadrovske težavah pri obveščanju, saj vse delo visi na amaterizmu in o tem, da bo potrebno v delovnih organizacijah ustanoviti družbene svete, odgovorne za obveščanje.

Na problemski konferenci so aktivno sodelovali tudi trije delegati iz Elana.

K. S.

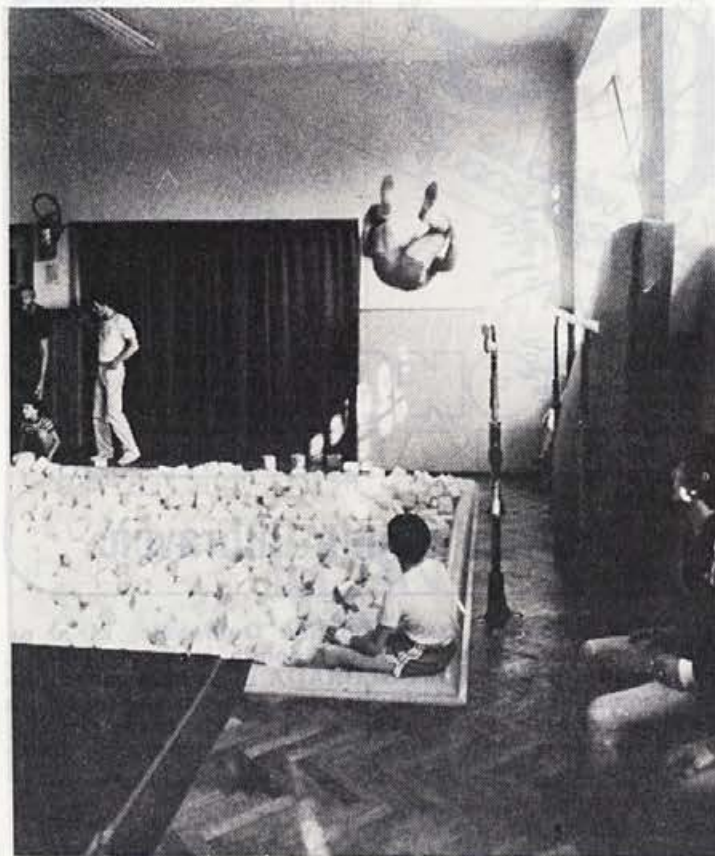
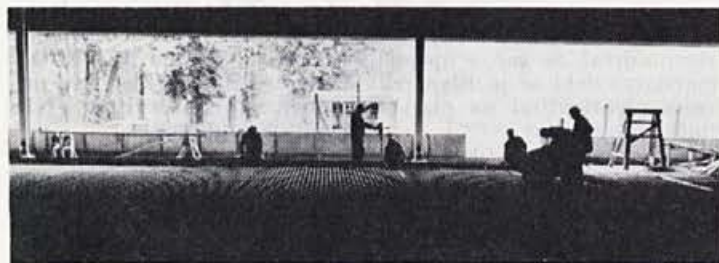
Razgibanost v TOZD Športna orodja

Skakalna jama v objektu TVD PARTIZAN Trnovo v Ljubljani, ki je bila odprta 2. 6. 1981 je tretja telovadna jama v Sloveniji (Maribor, Jesenice), pojavljajo pa se še nove zahteve za posodobitev objektov, ki služijo treningu športne telovadbe.

Na sliki: ssekot z bradlje z obratom, ki jih telovadec naredi še enkrat več kot v primeru, če bi skakal samo na blazine.

Nova dvorana gorenjskega sejma v Kranju je pet pred dvanajsto dobila značaj športnega objekta. Zahvaljujoč posluhu Elana za športno-rekreativne objekte in tovrstne probleme, smo jim v izredno kratkem času izdelali in vgradili sidra, ki jih dvorana sicer nikoli kasneje ne bi mogla dobiti. Posebnost objekta so hladilne cevi in prednapetost betonske plošče in s tem seveda otežkočena montaža.

Oba primera sta pričr širine področja dela TOZD Šport, orodja kot tudi usposobljenosti naših montažnih ekip.

Partizanski tabor heroj Tonček

Ob obletnici rojstva narodnega heroja Antona Dežman-Tončka je bil 12. junija 1981 izveden partizanski tabor heroj Tonček v Ribnem pod Ribensko goro. Tabora se je udeležilo 450 učencev sedmih razredov osnovnih šol radovljiške občine in 50 rezervnih vojaških starešin, pripadnikov JLA, TO in ostalih spremljevalcev.

Otvoritvi tabora so prisostvovali predstavniki občinske

skupščine in vseh družbeno političnih organizacij občine ter sin pokojnega narodnega heroja.

Glavni poudarek je bil na spoznavanju sodobnega orožja in vojaške opreme ter vojaških poklicev.

Razgovor o vojaških poklicih je vodil Janko Rozman v sodelovanju z gojenci vojaških šol.

Pri pouku, ki so ga vodili rezervni vojaške starešine so

se učenci seznanili s sodobnim orožjem.

Razgovor o vojaških poklicih je vodil Janko Rozman v sodelovanju z gojenci vojaških šol.

V tekmovalju v poznavanju vojaške puške, nudenju prve pomoči poškodovancem, streljanju z vojaško puško M 48, kvizu iz zgodovine NOB in kulturnem programu je bila najboljša osnovna šola Stane Žagar Lipnica, za kar je prejela prehodno zastavo partizanskega tabora heroj Tonček.

Na koncu so si udeleženci tabora ogledali pokazno streljanje, ki ga je izvedel občinski štab teritorialne obrambe.

Organizacija in disciplina je bila zelo dobra tako, da je tabor v celoti uspel.

Jordan Blažević

Naslednja številka izide 15. IX. 1981

Priznanje Elanu za uspešno sodelovanje z zamejskimi Slovenci

Člani koordinacijskega odbora za sodelovanje z zamejskimi Slovenci pri predsedstvu OK SZDL Radovljica so na seji presojali vsebinske in organizacijske oblike sodelovanja družbenopolitičnih, gospodarskih, kulturnih in športnih organizacij in z ustreznimi organizacijami in društvi naših rojakov v Avstriji in Italiji.

Zelo ugodno so ocenili prizadevanja Elana Begunje, ki je veliko pripomogel h krepitvi gospodarskega sodelovanja s svojim obratom v Brnici na Koroškem in v Čedadu v Beneški Sloveniji. Izredno pomembno vlogo pri zblizevanju delavcev v obeh zamejskih krajih z Elanom in matično domovino imajo sindikati, ki seznanjajo naše rojake in delavce iz vrst večinskega naroda s samoupravljanjem in delegatskim sistemom, razen tega pa večkrat prirejajo medsebojne obiske.

V zadnjem letu je največ storila na tesnem sodelovanju in medsebojnem spoznavanju z mladimi pripadniki slovenske skupnosti v Avstriji in Italiji občinska organizacija ZSMS Radovljica in njena komisija za zamejske Slovence. Ta je vzpostavila izredno delovne stike z Dijaškim domom in Zvezo slovenske mladine v Celovcu, sočasno pa tudi z Zvezo komunistične mladine iz Trsta in Nabrežine. Povezujejo se šole, mladinska kulturna in športna društva, brigadirji in planinci. Skupaj z mladimi iz pobratenih mest Brus, Svilajnac, Varaždin in

Umag so organizirali Teden radovljiške mladine in štafeto, ki povezuje zamejsko mladino z mladimi iz pobratenih občin in Radovljice.

Največja vrednost takšnega sodelovanja z zamejci je, da se vanj vključuje vse več mladine iz manjših krajev in organizacij z obeh strani meja, kar zagotavlja tudi široko medsebojno poznavanje in utrjevanje medsebojnega prijateljstva.

Na seji so izrekli priznanje za delež nekaterih organizacij in društev pri sodelovanju z zamejskimi rojaki, med drugimi zlasti pevskega zbora Stane Žagar iz Kroke, pevskega zbora KUD Zasip, ansambla Gorenjci iz Radovljice, ansambla Alpski kvintet, Šahovskega društva Murka Lesce, TVD Partizan Gorje, Športnega društva Radovljica, veslaškega in odbojcarskega kluba z Bleda. Priznanje za dolgoletno povezavo s slovensko gimnazijo v Celovcu in knjižna darila tamkajšnji knjižnici pa si je prislužila tudi občinska organizacija Zveze borcev prostovoljcev za severno mejo.

Člani odbora so bili tudi mnenja, da ne kaže razširjati sodelovanja brez predhodnega dogovarjanja v okviru SZDL, da bi se preprečila nenačnost, ki utegne bolj škodovati kot koristiti odnosom z manjšino. Osnova za sodelovanje mora biti letni program, ki ga obojestransko potrdijo v zajedstvu in v matični domovini, se pravi v občini.

SOCIALISTIČKA FEDERATIVNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA
DR IVO MARGAN
POTPREDSEDNIK SAVEZNOG IZVRŠNOG VEČA
BEOGRAD

PRILEGA
21-41
A 1981 A
15-16
51000

ELAN

Tovarna športnega orodja

64875 Begunje na

- Gorenjskem

23. 05. 1981

*Škrogo hvale pa ekspeditivno
i polst. tem. preleženju u postrovanju
Stoka Cresa.*

Mr. prof. in. pot. in.

Aljben dr. Jov

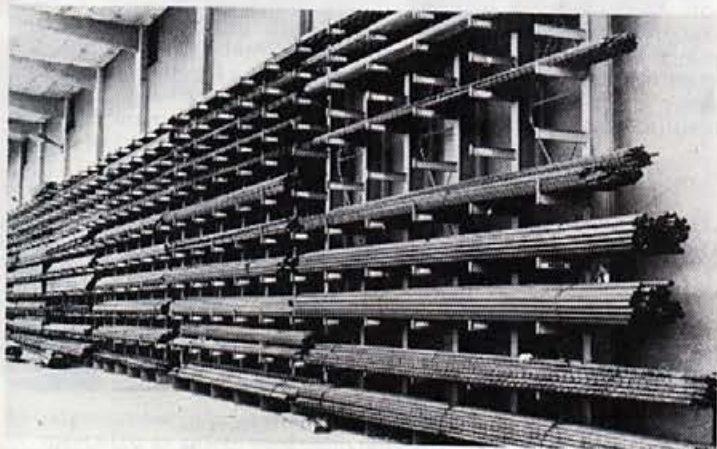
Tako se je dr. Margan zahvalil našima serviserjema Žaju in Alibegiću, ki sta mu v mesecu maju popravila čoln GT 901.

Razpisujemo nagrado za najboljšo fotografijo z dopusta

Pravico sodelovanja na tem nagradnem razpisu imamo vsi člani kolektiva, ne glede na to, kje smo prebili letni dopust, na morju, v planinah, na izletih, na kmetih ali kjerkoli. Fotografije naj bodo črno-bele, poljubne velikosti in lahko predstavljajo poljubno problematiko.

Najboljša fotografija bo nagrajena s 150,00 din,
druga z din 100,00 in
tretja z din 50,00

Sodelujte!

Sodobno in urejeno skladišče železa in cevi

Takoj nasproti urejenega skladišča pa o tem ne bi mogli govoriti. Pri takem neredu je celo dostop v transformator otežkočen

Enotnost Elanovih predstavništva

Smučina je naš list, preko katerega edino lahko vzpostavimo kontakte, izmenjamo mišljenja, dajemo sugestije in doprinašamo k nadaljni prosperiteti naše DO kot celote. Zaradi tega sem se odločil sprožiti te iniciativne akcije.

Danes, ko smo vsi ponosni da delamo v DO, ki dosegajo zavidne rezultate jugoslovanskih kot svetovnih razmer, bi morali pomisliti na:

1. Težave, ki so jih imele generacije pred nami, da so postavile temelje, katerih sadove uživamo mi in cela skupnost.

2. Enotnost Elana, kar bi nam poleg ostalih nalog bila ena od vodilnih idej za boljšo bodočnost. Ne bi se zadržal pri prvi ugotovitvi, ker je ime Elan kot pojem tradicije vsem dobro znano, pač pa se pogledim v drugo točko z željo poudarka nekaterih določenih stališč, ki bi morali doseči svoj namen v eventualni aдекватni organizaciji dela vseh Elanovih predstavnikov in s tem cele delovne organizacije.

Morda je moje razmišljanje subjektivne narave, morda sem še prekratak čas v delovni organizaciji, da bi obvladal celokupno problematiko. Smatram pa, da so tudi taka stališča potrebna, s čimer bi se dala možnost za razmišljanja, da bi se dosegel končni cilj.

Problematiko, za katero menim da je vezana na Elan in predstavništva, bi iznesel v nekaj točkah:

1. Enotnost Elana

a) Ohraniti ime, tradicijo in kvaliteto na nivoju cele delovne organizacije.

Elanova predstavništva morajo biti pravzaprav »Elan v miniaturi«. Preko njih, toda v sklopu celokupne poslovne politike delovne organizacije, bi Elan moram na določenem teritoriju prezentirati svojo enotnost in moč, kvaliteto dela in da posebej ne naglašam, tudi izpeljavo »promotivnega mixa«. Da bi se to speljalo do popolnosti, morajo za to obstojati kadrovske, kakor tudi materialno-finančne pogoje. Toda kljub temu se s tem kar imamo, postavlja vprašanje, ali se je s prehodom na TOZD porušil ta princip in koliko je s tem v nevarnosti.

Tu predvsem mislim na poudarjenje interesa posamezne TOZD preko predstavništva, medtem ko druge čutijo potrebo po negiranju in po maledu ta stališča tudi negirajo.

b) Predlog: zavzeti enotno stališče za nastop Elana na zunanjem področju.

2. Organizacija predstavništva

Prisotna so različna stališča o načinu organizacije predstavništva, pa bi rad tu postavil nekatera vprašanja, ki bodo lahko povod za razmišljanje:

a) Ali je organizacija predstavništva znotraj TOZD Trgovina najprikladnejša?

b) Ali ne bi predstavništva morala biti v sklopu organizacije marketinške službe v delovni organizaciji?

c) Ali Elan z današnjo organizacijo predstavništva in angažiranostjo ljudi znotraj nje, dobiva to, kar bi mu dalo še boljšo prosperiteto na tem področju delovanja.

3. Decentralizacija prodaje in centralizacija nabave:

Čeprav je to problem splošne organizacijske strukture cele delovne organizacije in TOZD, smatram da je tudi ta problematika povezana v sklopu utrjevanja imena pa prav zaradi tega iznašam nekatere probleme, ki jih srečujemo pri samem delu predstavništva:

a) Ali bi se boljša učinkovitost dosegla z določeno centralizacijo nabave in prodaje?

b) Čutimo, da je konkurenca (posamezne trgovine in proizvodne hiše) začutila našo neenotnost in namesto da Elan s svojim skoraj »monopolnim« položajem diktira smernice na tržišču, to z »našim orožjem« delajo drugi.

c) Ali bi dogovorjeni in enotni nastop pri obdelavi nekoga tržišča doprinesel utrjevanju Elanovega imena pri poslovnih partnerjih ali ne?

4. Ekspanzija uspeha imena Elan

Ker je ta problem vezan s poslovno politiko delovne organizacije nasploh, mislim, da bi bilo to treba premisliti in zavzeti stališča:

a) Do katere meje krepiti ime Elan?

– Ali prerasti v veliko delovno organizacijo, ki potegne za sabo določeno načrtovanje srednjeročne in dolgoročne poslovne politike.

– Ostati na nivoju fleksibilne, toda dosti stabilne in močne delovne organizacije znotraj svoje branže.

b) V kolikšni meri in kje bi se lahko uporabljalo Elanovo ime?

– Ali priti in dopolniti hitro ekspanzijo imena Elan in posamezne TOZD?

– Ali ostati v sedanjih mejah in obdržati določeni

nivo (visoko kvaliteto, lačno tržišče)?

Pri tem mislim, da bi bilo treba v interesu delovne organizacije ohraniti Elanovo ime in pojem, ki je nastal okoli tega imena. Danes smo priča, da tudi svetovne firme kot je ADIDAS s svojo parolo »vedno s tremi pasovi«, doživlja težave prav zaradi prenasitosti tržišča s tem imenom, dizajnom in pojmom nasploh. Edino visoka kvaliteta vseh artiklov, ki nosijo Elanovo ime in strokovno izvajanje kompletne Elanove kolekcije, nas drži in nas more obdržati v stalnem trendu vzpona.

Poleg teh, ostajajo še mnoga odprta vprašanja, ki so vezana na smernice naše splošne poslovne politike, navznoter teh pa organizacijo in koordinacijo dela samih predstavništva kot n.p.r:

– Kateri vrsti športa posvetiti posebno pazljivost?

– Za katere vrste športnikov preskrbeti kompletno opremo?

– Na katero športno opremo dovoliti vnesti Elanovo ime in podobno.

Tu bi najverjetneje odgovor moral biti povezan z dejavnostjo in specializiranostjo naše delovne organizacije.

Če sem vsaj nekaj doprinesel in vzbudil interes za razmišljanje ali akcije za pomoč našim poslovnim organom o vodenju celotne poslovne politike Elana, mi bo zelo drago. Edina naša skupna angažiranost vseh preko enega in edinstvenega (to je pri nas zelo lahke doseči), marketinškega gledanja te problematike, nas pelje v boljši jutri.

Sumina Laufer Nikola
predstavništvo Zagreb

Novinarja »GLASA« na eni izmed športnih jaht, pripravljenih za odpremo

Dodatni dopusti – 1981

Kriteriji za določitev dodatnega dopusta po 67. členu Pravidnika o delovnih razmerjih za leto 1981, potrjeni na seji DS-DO 22. VI. 1981:

Na podlagi 67. člena Pravidnika o delovnih razmerjih za posamezne TOZD in delovno skupnost skupnih služb imajo delavci glede na posebne delovne pogoje kot so:

- A. 1. teža dela
2. vpliv dela in delovne okolice na delavca
- B. 1. telesna in duševna napetost pri delu
2. drugi posebni pogoji dela
pravico do povečanega letnega dopusta do 5 dni.

Komisija za varstvo pri delu je na svoji redni seji pripravila izhodišča za določitev dodatnih dopustov po preje navedenih kriterijih, ki so priloženi.

Delavec lahko dobi povečani letni dopust samo po enem kriteriju ocenjevanja osebnih pogojev dela. Delavec pa ima pravico, da koristi povečani letni dopust po tistem kriteriju, ki je zanj ugodnejši.

Seznam delavcev, kateri bodo upravičeni za dodatni (povečani) dopust za letošnje leto po kriteriju A. 1. 2., vpišejo odgovorni vodje v svojo evidenco, za dodatne dopuste po kriteriju B. 1. 2., pa bo pripravila seznam kadrovska služba.

Priloge:

- A – dodatni dopusti na pogoje dela
B – dodatni dopusti na telesno in duševno napetost ter drugimi posebnimi pogoji dela

Priloga A

IZHODIŠČA ZA DOLOČEVANJE POVEČANEGA DODATNEGA DOPUSTA NA POGOJE DELA – A. 1. 2. (TEŽA DELA IN VPLIV DELA IN DELOVNE OKOLICE NA DELAVCA)

Komisija za varstvo pri delu predlaga kot izhodišča za določitev višine povečanega dopusta na podlagi razporeditve delavca v posamezne stopnje dodatka na pogoje dela in sicer:

9. stopnja – 5 dni dodatnega dopusta
8. stopnja – 4 dni dodatnega dopusta
7. stopnja – 3 dni dodatnega dopusta
6. stopnja –
5. stopnja –
4. stopnja –
3. stopnja – 2 dni dodatnega dopusta
2. stopnja – 1 dan dodatnega dopusta
1. stopnja –

Delavci, ki imajo dodatek na pogoje dela ločen za letno in zimsko obdobje, se jim za višino dodatnega dopusta upošteva višja stopnja (za zimsko obdobje se štejejo 4 meseci in sicer: november, december, januar in februar).

Delavcem, ki delajo v tekočem letu neprekinjeno 9 mesecev na ogroženem delovnem mestu, jim pripada celotni dodatni dopust. V primeru, da delajo s prekinitvami, se jim dodatni dopust zmanjša za 1 dan – pod pogojem, da delajo neprekinjeno vsaj 6 mesecev.

Prekinitiv se smatra, če je delavec odsoten več kot 23 delovnih dni. Delavec, ki je upravičen do 1 dneva dodatnega dopusta, mora delati na ogroženem delovnem mestu neprekinjeno 9 mesecev.

Delavcem v skladišču smuči TOZD Smuči, skladišču telovadnega orodja TOZD Športna orodja in servisnim delavcem TOZD Inštitut in TOZD Smuči, se z ozirom na specifičnost dela šteje za zimsko obdobje čas od 1. 10. do 31. 3.

Na podlagi razporeditve delavcev v posamezne stopnje dodatka na pogoje dela, odgovorni vodje vpišejo število dni dodatnega (povečanega) dopusta v svoje evidence. Delavci, ki z ozirom na čas zaposlitve na delovnem mestu, na katerem jim pripada povečani dopust, še ne izpolnjujejo pogojev, jim odgovorni vodje povečan dopust vpišejo do konca leta, v kolikor izpolnjujejo pogoje za povečan dopust za tekoče leto.

Priloga B

IZHODIŠČA ZA DOLOČEVANJE POVEČANEGA DODATNEGA DOPUSTA ZA TELESNO IN DUŠEVNO NAPETOST PRI DELU IN DRUGIMI POGOJI DELA

Komisija za varstvo pri delu predlaga kot izhodišča za določitev višine povečanega dopusta sledeče kriterije:

V skladu z B. 1. 2. členom kriterijev za določevanje dodatnih dopustov, komisija za varstvo pri delu razporeja vsa delovna mesta po sledečih kriterijih:

- a) odgovornost in pristojnost delovnega mesta (tu so zajete predvsem opredeljene naloge in obveznosti za posamezna delovna mesta)
1. naloge so izredno zahtevne
 2. naloge so zelo zahtevne
 3. naloge so manj zahtevne

5 točk (od XVI. do vključ. XX. ktg.)

3 točke (od X. do vključ. XV. ktg.)

1 točka (od I. do vključ. IX. ktg.)

- b) število podrejenih delovnih mest oz. delavcev
1. več kot 30 podrejenih delavcev ali več kot 5 podrejenih delovnih mest 5 točk
 2. več kot 15 podrejenih delavcev ali 2–5 podrejenih delovnih mest 3 točke
 3. najmanj 5 podrejenih delavcev ali 1 podrejeno delovno mesto 1 točka
- c) odgovornost do varstva pri delu in požarne varnosti (tu se upošteva število delovnih mest s povečano nevarnostjo, odgovornostjo, ki je predpisana v Pravidniku o varstvu pri delu, požarna obremenitev itd.)
1. odgovornost do varstva pri delu je velika 2 točki
 2. odgovornost do varstva pri delu je normalna 1 točka
- č) psihofizična zahteva delovnega mesta (tu se upošteva predvsem obveznosti kot striktno stroko, delo na področju raziskovanja, servisna služba, odgovornost do denarnih sredstev itd.)
1. izredna duševna napetost 5 točk (od XVI. do vključ. XX. ktg.)
 2. duševna napetost, ki presega normalno 2 točki (od X. do vključ. XV. ktg.)
 3. normalna duševna napetost 1 točka (od I. do vključ. IX. ktg.)
- d) šolska izobrazba (tu je mišljena zahtevana šolska izobrazba za delovno mesto na katerem delavec dela)
1. doktorat, magisterij 10 točk
 2. visoka izobrazba 8 točk
 3. višja izobrazba 6 točk
 4. srednja izobrazba 3 točke
 5. nižja izobrazba 1 točka
- e) komunikativnost v delovni organizaciji
1. komunikativnost je zelo velika 6 točk
 2. komunikativnost je srednja 3 točke
 3. komunikativnost je manjša 1 točka
- f) komunikativnost izven delovne organizacije (delo z zunanji organi, poslovnimi partnerji, strankami, službami itd.)
1. komunikativnost je zelo velika 4 točke
 2. komunikativnost je srednja 2 točki
 3. komunikativnost je manjša 1 točka
- g) drugi posebni pogoji dela (stalno delo pri umetni svetlobi, delo občasno na delovnih mestih s povečano nevarnostjo, povečan ropot in vibracije, izredne zahteve glede ostrine vida, neugodni klimatski pogoji itd.)
1. so izredno neugodni 4 točke
 2. so neugodni 2 točki
 3. občasno presegajo normalne pogoje 1 točka

Na podlagi ocenjevanja po kriterijih od a do g predlaga komisija sledeče število točk za določitev višine povečanega dopusta:

- nad 27 točk 3 dni dodatnega dopusta
- od 21 do 26 točk 2 dni dodatnega dopusta
- od 14 do 20 točk 1 dan dodatnega dopusta
- 13 in manj točk 0 dni dodatnega dopusta

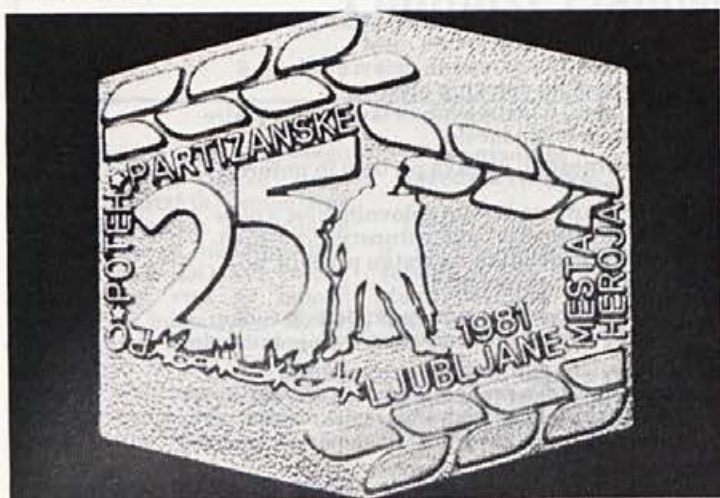
Izhodišča za določevanje višine dni povečanega dopusta so enaka kot pod točko A. 1. in 2.

V primeru, da je delavec upravičen do povečanega (dodatnega) dopusta po obeh kriterijih, se vpiše dopust samo za tisti kriterij, ki je za delavca ugodnejši, nikakor pa se ne more dodatni dopust po obeh kriterijih seštevati.

ELAN

Dopisujte

Brata Pavčič

Janez Pavčič

Rodil se je pred 52. leti v Hraščah pri Postojni v družini revnega čevljarja, ki je skupaj s svojo ženo kljub velikemu pomanjkanju vzredil in vzgojil še enega fanta brata Cveta ter tri sestre, od njih dve starejši in ene mlajše.

Ker se oče in mama nista hotela ukloniti italijanskim zavojalcem, fašističnemu škornju, sta se 1930. leta s tremi do takrat rojenimi otroci in skoraj brez vsakega imetja izselila iz takratne Italije v Jugoslavijo, v Podbrezje pri Kranju. Tam sta se potem rodila še sestra in brat Cveto. V Podbrezju so ostali do leta 1936, ko so se na željo sorodnikov preselili na Unec pri Rakeku, bližje Postojne. Tam so dočakali drugo svetovno vojno, v kateri je bila družina na strani NOB, zaradi česar so očeta v začetku leta 1944 Nemci aretirali in poslali v taborišče Dachau, sestro Dano izključili iz šole, Janez pa je 13. maja 1944 odšel med borce NOV, star komaj nekaj več kot 15 let. Na srečo so vsi preživeli strahote vojne, čeprav je bil oče zaradi obolevnosti za paratifusom že skoraj pred vrati krematorija in ga je le nenadna osvoboditev taborišča rešila gotove smrti.

Janez je ostal v JLA in pozneje v Narodni zaščiti še do aprila 1946, ko je šel v Ljubljansko brigado na I. zvezno delovno akcijo na izgradnjo mladinske proge Brčko-Banoviči, naslednje leto pa še na izgradnjo proge Šamac-Sarajevo in regulacijo goriškega Lijaka. Tačas je služboval v Postojni in aktivno igral nogomet in se tudi seznanil s smučanjem in smučskim tekom.

Aprila 1948 se je ponovno aktiviral v Ljudsko milico v Ljubljano in tu se je pričela njegova strma a tudi dolga pot športnika, nogometaša, atleta, tekača na srednje in dolge proge in malo pozneje 1950. leta, smučarja tekača.

Najprej je igral v moštvu »Miličnik« nogomet, kot srednji napadalec ali krilo, ob neki priliki pa ga je trener iz atletskega kluba povabil naj nastopi na izbirnem teku za sestavo reprezentance milice za zvezni kros in za sestavo reprezentance LM za dvoboj z milico ČSSR. Odzval se je, slekkel zgornji del dresa in kar bos tekel na 3000 m in prepričljivo zmagal. Tako se je pričela njegova dokaj dolga atletska aktivnost v kateri je dosegel rekord SRS v teku na 3000 m preko ovir in na 5000 m.

Leta 1950 pa se je udeležil prvega smučarskega tečaja miličnikov v Kranjski gori, po nasvetu trenerja in učitelja Slavca Milatoviča nastopil na izbirnih tekmah miličnikov v teku na smučeh, zmagal in tako postal smučar tekač, še vedno tekkel na stezi, pa tudi nogomet in rokomet je še kdaj igral.

O svoji športni karieri in svojih pogledih nam je odgovoril na nekaj vprašanj

Zakaj ste se odločili za smučarski tek in mu ostali zvesti polnih 30 let in več?

Smučarski tek me je zaradi svoje raznolikosti, neomejenosti gibanja in okolice v kateri se odvija močno zasvojil in brez njega še danes ne morem. Prav v smučarskem teku sem doživel najlepša obdobja svojega sicer razgibanega življenja, poleg tega pa sem bil tudi precej uspešen, kar se tiče dosežkov in rezultatov in to močno vpliva na vztrajnost in pripadnost neki stvari.

Ali lahko naštejete nekaj svojih dosežkov v smučarskem teku?

Kolikokrat sem zmagal ne vem, tudi ne vem kolikokrat sem bil slovenski prvak, osvojil sem 9 naslovov državnega prvaka v tekih na 15 in 30 km. Bil sem prvi državni prvak v biatlonu in tekkel 13 krat v šta-

Ekipa veteranov »ELAN« sestavljena iz naših zunanjih sodelavcev, bratov Janeza in Cveta Pavčiča ter Antona Majcena. Vsi trije so tekli tudi na prvem pohodu pred 25. leti, se po četrto stoletja ponovno odločili za nastop, zmagali premočno v veteranski kategoriji nad 40 let in dosegli med skoraj 400 ekipami odlično 16. mesto. Res lep uspeh in zaključek aktivnega nastopanja na Pohodu po poteh partizanske Ljubljane bratov Pavčič, od katerih je Janez sodeloval na vseh 25. pohodih!

Tudi lansko leto (1980) so v sestavi Aljančič Janez, Pavčič Janez in Majcen Anton – kot veterani za ELAN zmagali

feti SK Enotnost, ki je osvajala naslove državnih prvakov. Za svoje največje dosežke na tujem pa štejem osvojitve 41. mesta v teku na 18 km med 188. nastopajočimi tekači vsega sveta v Holmenkolenu leta 1958, ko sem za slavnim Rusom Kolčinom zaostal za 3.20 minute, dalje moj tek v prvi predaji štafete na tekmovalju za Pokal Kurikala 1960. leta v Ramsau, ko sem premagal številne odlične tekače in pa nekaj zmag ki sva jih z bratom Cvetom dosegla na gorskih tekih v Italiji.

Ker ste kot rekreativec tudi precej nastopali doma in na tujem, nam morda lahko postrežete z dosežki in vitisi iz teh nastopov.

Že kot aktivni tekmovalci sem od naših tekačev največ nastopal, tudi kot trener reprezentance (12 let) sem še vedno aktivno nastopal kjer sem le mogel in na svetovnem prvenstvu v Vysokih Tatrah 1970. leta v teku trenerjev dosegel 3. mesto in bronasto kolajno za Fincem Tiainenom in nekim Norvežanom. Ker sem bil eden pobudnikov množičnih prireditev pri nas, sem se seveda takoj vključil v to za marsikoga povsem novo dejavnost in sodeloval na domala vseh domačih pa tudi na precej tujih prireditvah. Na Engadin Ski maratonu v Švici sem tekkel trikrat in enkrat osvojil celo 71. mesto. Na Marcialongi sem nastopil že osemkrat in najboljša uvrstitev je 54. mesto. No za najuspešnejši nastop pa štejem

tistega na Vasa teku 1978. leta, ko sem v izjemno težavnih vremenskih razmerah prišel na cilj 86 km dolge proge kot 457. in to z samo 51. minutami zaostanka za zmagovalcem Francozom Pieratom.

Mnogi se sprašujejo kako je mogoče toliko časa biti aktiven in tudi v taki starostni dobi dosegati take rezultate.

Menim, da sta zato pomembni dve stvari. Prvo, resnična pripadnost neki dejavnosti in druga, neprekinjena aktivnost ob primerni količini redne vadbe in nastopanja. Vedeti moramo kdaj in kje nastopamo, kako se za to pripravimo in kaj lahko iz sebe iztisnemo, vsekakor pa moramo sezono nastopov razdeliti na posamezna obdobja, od katerih mora biti ena tudi aktivni odmor. Jaz recimo počivam od sredine maja do sredine avgusta, pa tudi sicer ne nastopam prepogosto na množičnih nastopih, kajti moja »baterija« organizem se pri 52. letih hitreje prazni, kot se je denimo pri tridesetih.

Nemalokrat se zgodi, da na raznih težavnejših nastopih mešate štrene celo mnogo mlajšim aktivnim tekačem. Ali je to posledica vaše dobre ali njihove slabe pripravljenosti?

Bolj njihove slabše pripravljenosti, kajti jaz ne vadim tako intenzivno, da bi se zaradi tako dobre pripravljenosti vrnil med mlade. Imam občutek, da mlajša generacija tekačev ne trenira in ne na-

VASALOPP
1978

stopa zato ker bi imeli radi ta šport in, da bi dosegali v njem maximum, temveč zato, da se skozi to nekoliko afirmirajo in ker jih k temu silijo od staršev, funkcionarjev, pa do trenerjev vsi! Seveda taki tekači, reprezentantje ne morejo imeti vrhunskih dosežkov. Mislim, da ima naša sedanja mlada generacija zelo krizni odnos do vrhunškega športa, da ni pripravljena »garati«, brez česar ni vrhunskih dosežkov in jim je bolj do tega, na kakšnih smučeh in v kakšni opremi bodo vadili in nastopili, kot pa kako in koliko bodo trenirali! Hudo pri tem je to, da se zaradi različnih interesov vedno najde dovolj »stricev in botrov« ki takemu početju botrujejo.

Vi ste zagrižen zagovornik domačih smučarskih in sploh športnih izdelkov. Ali v svoji »narodnostni« vne- mi v tej smeri morda le ne pretiravate?

Sem eden tistih ali bolj na čelu tistih, ki se je dolga desetletja trudil, da bi se izdelovalci smuč, smučarskih čevljev in dresov dogovorili, da bi pričeli izdelovati tudi za tekače domače izdelke. Ni bilo lahko prebiti se s tem niti v vašem Elanu, niti v žirovski Alpini, pa tudi druge ni šlo gladko. Danes imamo prvovrstno tekaško opremo, ki razen maž dosega in presega kakovost naših tekačev, pa naj se le-ti še tako sklicujejo na nekakovost naše opreme. Osebnost sem zelo ponosen na to, da širom Evrope, Amerike in Kanade tekmovalci in rekreativci

tečejo na naših smučeh, v naših dresih in v naših čevljih. To ni majhna stvar, prebiti se danes ob tako hudi konkurenci na svetovni trg. Glede kakovosti naše opreme pa le to: najboljši tekač bi na Elanovih smučeh, v Alpininih čevljih in v Pleteninemu dresu lahko osvojil zlato olimpijsko kolajno! Dobro bi bilo če bi o tem razmišljali tudi naši tekači in tisti, ki jih vodijo!

Ze dalj časa ste sodelavec naše tovarne, odnosno našega Inštituta in to na področju nadaljnega izpopolnjevanja tekaških predvsem pa smuč za rekreativno hojo in tek. Kako izgleda to sodelovanje in ali ste z rezultati dosedanjih dosežkov zadovoljni?

Elan je na področju raziskave in izdelave smuč, različnih tipov, tudi tekaških, naredil izreden kakovostni napredek in najbrže ni več dosti manevrskega prostora za kakšne izdatnejše izboljšave. No pri tekaških smučeh je taka možnost morda edino še pri iskanju takih, ki bi bile brez uporabe dragih, težko dostopnih in za mazanje težko razumljivih maž uporabne za večino snegov. Zadnji dve zimi smo preizkusili 8 različnih oblog, od katerih so nekatere bolje prijele v takem, druge v drugačnem snegu, problem pa sta ostala dva snegova in sicer pomrznjen in povsem trd sneg in pa še posebej moker zrnat sneg, ki pa ga imamo pri nas v februarju, marcu in aprilu kar precej. Zahvaljujoč iznajdljivi-

vosti in tudi smelosti tovarišev iz Inštituta, ki so »iztuhtali« še neko, dosedaj nikjer uporabljeno metodo brušenja srednjega dela drsne obloge (prijemalne zone) smo po mojem dokaj uspešno rešili tudi problem prijemanja drsne obloge na mokrem zrnatem in manj pomrznjenem snegu, ostaja pa najbrže nerešljiv problem trdega in poledenelega snega, kar pa bo potrebno tudi v prihodnje reševati z mažami. Menim, da imajo smučarji z obrušeno drsno oblogo vse potrebne lastnosti, da bi jih v določenih primerih lahko uporabljali tudi tekmovalci, posebno ko gre za različne snegove ali pa za povsem gnil in umazan sneg.

Glede samega sodelovanja z Inštitutom sva z bratom zadovoljna, saj smo se po nekaterih začetnih težavah in rahli neuglašeniosti lepo ujeli in sva vsaj kar se naju tiče s tem zelo zadovoljna.

Morda za konec našega pogovora še dve vprašanji. Kaj menite o nadaljnem razmahu množičnega teka pri nas in ali se lahko (kot nekateri obljublajo) nadejamo od naših tekačev čez 3 leta v Sarajevu kakšnih dobrih dosežkov?

Kar se tiče nadaljnega razmaha množičnega teka na smučeh bi dejal, bo potrebno tu narediti kakovosten premik v smeri boljše strokovne vadbe novih udeležencev, boljšega izvajanja množičnih prireditev in osveščanja udeležencev, da se bodo resnično rekreirali in ne tekmovali. Pritok novih tisočev tekačev in hodačev rekreativcev pa ne bo nihče več zaustavil, na to moramo vsi močno računati.

Kar pa se tiče naših dosežkov na ZIO 1984. leta v Sarajevu, sem popoln pesimist, ne morda zato ker ne bi imeli mladega, telesno zdravega in sposobnega kadra tekačev, ne morda zato ker zares pri nas ne bi imeli sposobnih trenerjev, sploh pa ne zato, ker ne bi imeli naravnih in materialnih pogojev za dobro pripravo. Ne, marveč za to, ker je vse preveč

v smučarskem teku tistih, ki v izbrano vrsto rinejo »svoje« ljubljence, pa čeravno le-ti tja ne sodijo in ker je vse preveč tistih, ki iščejo tudi v tem sicer najmanj atraktivnem športu svojo lastno afirmacijo, pa čeravno tega specifičnega športa ne poznajo in za njega ter z njim ne živijo! Spomnimo se samo fјaska, ki so ga na domačih olimpijadah doživeli dvakrat (1964 in 1976) avstrijski in pred letom dni ameriškanski tekači, pa čeravno so se povsem drugače in z mnogo večjo zavzetostjo pripravljali: pri nas je trenutno narobe še to, da naše tekače in biatlonce vodi precej »ljubiteljev« in ne sposobnih trenerjev smučarskega teka!

Tov. Pavčič imate morda tudi vi kakšno vprašanje?

Nimam vprašanja, rad pa bi tokrat, ko je ravno prilika, izrazil celemu vašemu delovnemu kolektivu svoje občudovanje, spoštovanje in hvaležnost za vse velike in z mnogo truda pridobljene uspehe in dosežke. Veste zelo prijetno je videti ali slišati, da je Stenmark osvojil že toliko zmag na naših Elanovih smučeh, da so Križaj in tovariši prav tako na naših domačih smučeh ugnali dočerajšnje smučarske velesile, da je na domačih skalalnih smučeh Primož Ulaga zmagal ne eni od tekem za svetovni pokal in ne nazadnje, da so na naših domačih tekaških smučeh dosegli dobre rezultate nekateri tuji, predvsem ameriški tekači, tudi naši najmlajša. To dokazuje najvišjo kvaliteto izdelkov, do katerih ni bilo lahko priti, kar sedaj odkar tudi sam nekoliko sodelujem še toliko bolj vem. Prav zaradi tega bi rad ostal še naprej vaš sodelavec in to vse dotlej, dokler bom stvari lahko koristil. Seveda pa se bom tudi na drugem za vaš kolektiv izredno pomembnem področju množične zimskošportne rekreacije — hoja in tek na smučeh trudil k nadaljnemu širjenju in omasovljenju, predvsem pa pridobivanju novih prepotrebni strokovnih kadrov za to nekoliko dosedaj zapuščeno področje.

Obisk trgovcev oziroma kupcev naših izdelkov iz Avstrije. Namen obiska je bil seznanjanje udeležencev z elanovim proizvodnim programom

Popularni sodelavci

Janez Golmajer

Janez Golmajer je človek, ki si je svojo popularnost zaslužil s trdim in poštenim delom. Zato zapis o njem, ne more biti stereotipen. O njem govore dela, premnogi objekti, njegovi sodelavci in vsi, ki so na terenu imeli opravka z Elanovimi monterji. Doma je iz Zgoše, Domačin. Rojen 14. 5. 1935 in zaposlen v Elanu nepretrgoma od leta 1950. Do pred dvema mesecema je bil skupinovodja, pa ga je visok pritisk primoral, da je težko delo zamenjal za lažje – sedaj bdi nad odpremo v skladišču TOZD ŠO. Za svoje delo ima zvrhano mero dobre volje, optimizma in cel kup izvirnih rešitev. Ko primerja delo na terenu s tem »doma«, pravi, da enostavno ni primerljivo, kajti marsikaj kar iz tovarne pride »črno«, zmontirano izgleda »belo«, za kar pa je bilo potrebno nemalokrat delati cele dneve in noči. Spominja se, da je bil s fanti odsoten 5 tednov v daljnem Skopju v letih po potresu, da jim je kombi odrekel pred Nišem in da so ga krpali na nešteto načinov. Preživel je štiri generacije kombijev, ob delu pa k sreči vedno previden in premišljen.

Ob delu mu je čas hitro minil, načelo mu je zdravje in moral je zapustiti fante. Spomini pa se najraje vračajo v mlada leta, ko je opravljal prve montaže. Takrat še niso poznali priprave dela, le mojster je nekaj naskiciral, fante so stvar zvarili in ko je bila gotova hajd nahrbtnik na rame (z orodjem in malico) pa na vlak. Tako se živo spominja gimnazije v Kranju, Partizana Vrhnike in Medvod. Gredeč iz Vrhnike (s kolesi) so kar mimogrede zmontirali telovadnico v Medvodah, da pot ne bi bila prazna. To so bili časi, ko so bili bolj zidari kot pa kovinarji, ko ni bilo vrtnih strojev in betonskih čepov, ne kombijev in odrov. Pa vendar je bilo delo opravljeno in nemalokrat so bili deležni likofov

in otvoritev. Prav rad se spominja montaž v bogatih predelih naše domovine, ko so jih v Vojvodini gostili kot brate, pa tudi najtežjih, ko so spoznavali pravo Bosno in predlagali opremo s kombija na traktor ali voz, spali pod milim nebom in se otepali vsiljivcev, ki bi jim razdrli kombi in pobrali kar bi bilo uporabnega.

Ob delu je spoznaval premnogo ljudi. Ni jih vnaprej delil na dobre in slabe, v vsakem je videl le najboljše. Delo na montaži je pač odgovorno in konkretno ter zahteva čelga človeka, kar je ponavadi našel tudi pri sodelavcih. Zna ceniti poštenost in pridnost, tako da mu ni bil problem vzpostaviti skupni jezik s šefi gradbišč, z nadaornimi, s projektanti in investitorji. V vseh, ki so se z njim srečavali je dvigal ugled Elana, z natančnim delom, ne z besedami, kot mi vse preradi počnemo.

V teh 25 letih si je dodobra ogledal Elan od zunaj in pravi, da je napredek ogromen, posebej še zadnja leta, ko je čutili izredno širino in boljši izgled izdelkov. Pomične tribune, pregradne stene, stropni koši so izdelki, na katere je lahko ponosen sleherni monter. Na majavem odru tudi po 12 metrov od tal, je samo malicati težko, kaj šele delati. Pa vendar Janez pravi, da ga je to delo vedno veselilo, napovedovalo in da ga sedaj pogreša. Rad se sooča s problemi, saj se jih je naučil reševati z glavo, ki ji ni dal oddiha. To ga tudi ohranja vselega in iskričvega. Sedaj, ko je več doma in najde čas za družino si je omislil konjiča, ki je v posebno veselje 11-letnemu sinu, seveda pa tudi njemu samemu, pa čeprav pravi, da se še ni povsem navadil, da so popoln dnevi njegovi – čisto njegovi, nič več Elanovi.

Redkobeseden kot je, se razvname le ob spominih, ki jih ima nešteto: kako so hiteli na dogovorjeni trajekt za Brion s kamionom brez bencina, kako so na Kuparih ob dveh ponoči v viharju lovili še sveže zabetoniran pet metrov visok tobogan, kako se je pri barvanju sodelavec z barvo vred znašel v valovih Kvarnerja, kako so jim zlikovci med spanjem s kombija hoteli ukrasti kolesa, kako so tedne preživljali ob konzervah, kako so se ob pomanjkanju vode umivali z litrom radenske, kako so vsepovsod iskali prenočišča, kako so pokale polosovine, kako ... kako pestro je bilo življenje, ki jim je marsikaj dalo, pa tudi odvzelo.

Janezu želimo, da si malo odpočije in da si utrdi zdravje, saj bomo njegove delovne izkušnje in navade še kako potrebovali, kakor tudi njegov nalezljiv in prisrčen smeh.

URBANC JANEZ

Radovljica je hitro rastoče mesto, ki se najočitneje med vsemi kraji v občini sooča s pomanjkanjem vrta in nove osnovne šole.

Ze nekaj let so se šolarji osnovne šole Antona Tomaža Linharta Radovljica stiskali v razredih, ki so šteli celo do 36 učencev, da so se izognili dvoizmenskemu pouku v višjih razredih, letos jesi pa to ne bo več mogoče. Zdaj je že popolnoma jasno, da si bo 1000 do 1015 otrok v 35 oddelkih in 6 oddelkih podaljšane bivanja delilo 21 učilnic od 7.30 minut do 18.30 ure.

Da prinaša dvoizmenski pouk za vse razrede osnovne šole številne še neslutene probleme ni potrebno posebej poudarjati; še bolj neprijetno pa je, da na šoli še danes natančno ne vedo koliko novih oddelkov bodo v jeseni odprli, saj od Samoupravne stanovanjske skupnosti še niso dobili podatkov o strukturi otrok v novo naseljenem Cankarjevem naselju. Če bodo izvedeli podatke šele jeseni, bodo morali spreminjati urnik, kar res ni majhno delo.

tematičnim in kemijskim krožkom, pa med številnimi športnimi panogami. Ne smemo zanemarjati vpliva interesnih dejavnosti na usmerjanje osmošolcev, ki so se bolj kot prejšnja leta odločali za naravoslovne usmeritve. Od 123 osmošolcev se jih je 76 vpisalo na srednje tehnične šole in 47 na poklicne šole.

Prezgodnje začenjanje pouka je bilo že doslej stalen kamen spotike Zavoda SRŠ za šolstvo, odslej pa bo tudi pozno zaključevanje pouka, saj bodo najbolj oddaljeni učenci v popoldanski izmeni prišli domov med 19.30 in 20.30 uro, pozimi v trda temi.

Naslednji problem bodo vsaj za zaposlene starše govorilne ure, ki jih bo mogoče izpeljati le med učnimi urami, ko bodo posamezni učitelji prosti.

Ne domišljamo si, da smo bralce opozorili na vse probleme, še rajši pa bi jim postregli z možnimi rešitvami, ki jih doslej, vsaj dolgoročnejših, ni. Varianta prizidka k osnovni šoli A. T. Linharta je zaradi pomanjkanja finančnih sredstev neizvedljiva, saj je

»Celodnevna« šola v Radovljici

Zaskrbljenim staršem malčkov v najnižjih razredih naj povemo, da problemov podaljšane bivanja ne bo, poskrbljeno pa bo tudi za prehrano otrok. Do jeseni bodo toliko povečali šolsko kuhinjo, da se bodo v njej lahko hranili tudi otroci Osnovne šole s prilagojenim programom Matevža Langusa, ne le matične šole.

Ze zdaj lahko rečemo, da bo pomanjkanje prostora pomenilo velik korak nazaj v doslej bogati izvenšolski interesni dejavnosti. Pod vodstvom mentorjev in 18 zunanjih sodelavcev so učenci dosegali zavidanja vredne rezultate na občinskem, medobčinskem in republiškem nivoju. Samo letos so dosegli zlato priznanje na republiškem srečanju zgodovinarjev v Ptujju, prvo mesto na dvainvajseti republiški razstavi pionirske fotografije, uvrstitev pionirjev prometnikov na republiško tekmovanje, dobre uvrstitve v tekmovanjih za Vegovo značko, prvo mesto na občinskem matematičnem tekmovanju, uvrstitev v gorensko selekcijo v akciji Naša beseda, občinsko prvenstvo v veseli šoli ter številne športne uspehe. Otroci so razvijali svoje sposobnosti in nagnjenja v številnih sekcijah kluba mladih tehnikov, kulturnega društva in šolskega športnega društva. Izbirali so lahko med modelarskim, foto krožkom, prometnim krožkom, šahovskim krožkom, radiotehničnim, šiviljskim, pravljničnim, krožkom za ročna dela, pevskim zborom, dramsko recitacijsko skupino, glasilom Brstje, radiom Brstje, zgodovinskim, ma-

denarja komaj za njuna vzdrževalna dela. Po sklepu skupščine Izobraževalne skupnosti bodo prihodnje leto povišali šolo A. T. Linharta v območju avle in popravili streho, kar bo zadoščalo za potrebe dveh let.

Kritična situacija bo nastopila proti koncu srednjoročnega obdobja v Radovljici in Lescah, kjer bodo delali v dveh izmenah in bo nujna nova šola za potrebe obeh naselij.

Komite za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve mora v urbanističnem načrtu predvideti lokacijo osnovne šole za potrebe Lesc in Radovljice, morda nekje med obema naseljama, na savskih terasah ali ob stari osnovni šoli. Šolniki pravijo, da se bodo po letu 1982 pojavili prostorski problemi še v Begunjah, kjer bodo v šolskem letu 1982/83 iz celodnevne šole preskočili v dvoizmenski pouk, na Bledu, v Gorjah in na Lipnici.

Tako nam bojo ostala v občini le še ena prava celodnevna šola, v Bohinjski Bistrici, tiste nepravne, dvoizmenske celodnevne šole pa bomo imeli v Radovljici, Lescah in Begunjah.

Problem je tukaj. Čim dlje ga bomo spregledovali, bolj bo boleč. Čas je, da z argumentirano in objektivno analizo dejanskega stanja na področju šolstva ter nanizanjem možnih poti za razreševanje seznanimo delavce in občane, ki bodo odločili kdaj, kako in za koliko bomo te probleme razrešili. Proces dogovarjanja, v katerem bomo morali sodelovati vsi, je pred nami.

Odar Majda

Znate pravilno kritizirati?

Hartmut Volk,
Bad Harzburg

Kritika mora biti, s tem soglašajo vsi. Toda biti mora stvarna in izrečena na dostojen način. Kot naj bi bilo pravilno vedenje potrjeno s priznanjem, se lahko s kritiko napačno vedenje odpravi. Kritika – stvarna in izrečena na dostojen način – pomeni opustiti vse, kar bi pri kritiziranju lahko vzbudilo jezo in kljubovanje. Zato moramo storiti vse, kar pri kritiziranju povečuje sprejemljivost, pripravljenoost za učenje in voljo, da uvidimo napake.

Strokovno in na dostojen način se najbolje kritizira med štirimi očmi. Seveda vedno pride do situacij, ko je treba kritizirati spontano – in iz določene situacije. Ampak tudi v takih primerih naj bi razgovor med štirimi očmi nadoknadili. Le kdor se pri kritiziranju potrudil, bo dosegel željeni uspeh.

Pri kritičnem razgovoru med štirimi očmi naj ne bi takoj prešli na bistvo stvari ampak naj bi najprej ustvarili sproščeno vzdušje, vzpostavili s sogovornikom stik.

Bistvu zadeve naj bi posvetili nedeljeno pozornost. Torej je v razgovoru s tistim, ki naj bi ga kritizirali, potrebno razčistiti dejstva: to je enostavno, če sta v zadevi udeležena samo dva, tisti, ki kritizira, in tisti, ki je kritiziran. Pravi problem pa lahko postane, če je udeleženih več. Ta pojav je znan; resnica za vsakogar izgleda drugače. O tem problemu obstaja odlična knjiga: »Kako resnična je resnica?«, ki jo je napisal Paul Watzlawick, izdala pa založba Piper Verlag iz Münchna.

Prizadevali naj bi se, da bi dejstva pojasnili v celoti, kar pa ni vedno mogoče. V takih primerih se držimo preizkušene pravila: »Kolikor mogoče – ampak nič več, kot je potrebno!« Kajti: namen kritike ni, da bi za vsako ceno našli krivca, ampak da bi poskrbeli za to, da se enkrat storjene napake v prihodnje ne bodo ponavljale.

V tem smislu moramo tistemu, ki ga kritiziramo, vedno dati tudi možnost, da do stvari, zaradi katere je kritika postala potrebna, v miru zavzame stališče.

Pojasnitev dejstev namreč pogosto pokaže, da so napačnega vedenja krive razmere, ki jih tisti, ki naj bi bil za to grajan, sploh ne zagovarja.

Ne zgodi se redko, da se v stvarnem in kritičnem razgovoru v ozračju zaupanja kot pravi »zločince« pokaže nenatančna obrazložitev nalog ali celo pomanjkljive informacije.

Presenetljivo je, da je mnogim ljudem težko jasno in nedvoumno povedati, kaj pričakujejo, naj bi človek naredil oz. opustil. Široko opisujejo in nakazujejo: »No, saj gotovo že veste...« Večina ljudi pa prav gotovo ne ve! Od kod pa naj bi tudi vedeli, če dobijo nejasna navodila.

Koliko nereda, še hujše, koliko skrbi, žalosti in jeze, ki bi se ji lahko izognili, povzroči na svetu to, da si večina ljudi o konkretnih stvareh ne upa zavzeti konkretnega stališča. Zreli ljudje se zvijajo kot jegulje, megleno nakazujejo, govorijo okrog stvari ali namigujejo.

Tistemu, ki ga kritiziramo, moramo dati resnično možnost, s tem da mu povemo, kako se napakam v prihodnje lahko izogne. Kajti kritika je – in tega ne bi smeli pozabiti – napoj, ki lahko poživilja, pa tudi zamori.

Pravilno razumljena kritika je lahko nekaj zelo pozitivnega, nekaj tako življenjsko nujnega, da pravzaprav ni mogoče razumeti, zakaj se je večina ljudi tako boji. To postane človeku razumljivo šele, če se spomni, kako se danes deloma še kritizira. In to niti ne iz zlobe, ne, iz čistega neznanja.

Seveda pa nečesa ne smemo pozabiti: kritični razgovor se je začel z vzpostavljanjem stika; zaključili naj bi ga tako, da bi ta stik še nekoliko okrepili. Tistemu, ki ga kritiziramo, moramo jasno pokazati, da je zadeva zaključena in da se veselimo nadaljnjega uspešnega sodelovanja.

Taka je konstruktivna kritika. Toda: še nihče ni prišel učen na svet. Čez nekaj časa, ko mu je stvaren način kritiziranja že prešel v meso in kri, si človek komaj še predstavlja, da je kdaj drugače kritiziral. Ampak do takrat pa bo na poti kritike naletel še na marsikakšen kamen, ob katerem se bo spotaknil.

Morda pa bo ta pot postala nekoliko lažja, če se bomo izogibali naslednjim osmim kamnom spotike. Nanje naletimo manj pogosto v zasebnem življenju, veliko pogosteje pa pri poklicnem delu. Toda: ker je treba misliti na toliko stvari, je važno, da nam konstruktiven način kritiziranja pride v meso in kri. Ker je zelo veliko odvisno od tega, kako človek s svojimi sodelavci govori. Zato si moramo te kamne spotike dobro vtisniti v spomin.

Kamen spotike št. 1

Kritika preko tretjega, ki ga je predpostavljeno za to pooblastil

Nekateri predpostavljeno se vedno znova plašijo tega, da

bi svoje sodelavce grajali direktno. Pravzaprav potrebne mu kritičnemu razgovoru se poskušajo izogniti tako, da nekemu tretjemu – večinoma kolegu sodelavca, ki ga je potrebno kritizirati – naročijo, naj sodelavcu pojasni, kar se jim zdi potrebno grajati.

PRIMER

Referent Huber se je v zadnjem času navadil podaljšati opoldanski odmor; obenem pa zelo pogosto uporablja stroj za kopiranje v zasebne namene. Vodja skupine Mann naroči torej referentu Schulzu, naj svojemu kolegu Habru pove, da se vodja skupine z njegovim obnašanjem ne strinja. Po navodilih prenese Schulz to grajo Hubru, ki ga graja razjezi in se obrne neposredno na vodjo skupine z zajedljivim vprašanjem, kako je prišel do tega, da daje take trditve.

Če se predpostavljeno vključevanjem nekoga tretjega poskuša izmakniti svoji dolžnosti, da mora grajati, dela hudo napako. Zakaj? Na ta način se sporna dejstva ne pojasnijo, pa tudi sodelavec – kot smo videli – ne more zavzeti stališča. Kolega prenese pravzaprav razsodbo na podlagi že prej ustvarjenega mnenja. Zaupanje med predpostavljeno in njegovim sodelavcem močno trpi zaradi vtisa, da se predpostavljeno o delu oz. vedenju svojega sodelavca pogovarja z njegovim kolegom.

Povsem ne glede na to pa bo vsak sodelavec izgubil spoštovanje do predpostavljeno, ki nima toliko poguma, da bi se o njegovih napakah z njim osebno pogovoril.

Kamen spotike št. 2

Kritiziranje sodelavca v prisotnosti tretjega

Vsekakor je – žal – kar naprej na dnevnem redu, da predpostavljeno svoje sodelavce grajajo pred njihovimi kolegi, sodelavci ali celo tujimi partnerji. Kdor kot predpostavljeno tako ravna, sploh ne upošteva, da s tem resno ogroža ne le uspešnost kritike, ampak da tako nastajajo nepetosti, ki na vzdušje v podjetju zelo slabo vplivajo.

PRIMER

Vodja pisarne Hanke se je že zelo pogosto jezil na pomanjkljivo opravljeno delo administratorke Spieglova. Ko nekoč spet pride mimo njegove delovnega mesta, jo zaradi tega pred njenimi sodelavkami pokliče na odgovor. Spieglova na to reagira drzno, njene kolegice pa ji priskočijo na pomoč in izjavijo, da je Spieglova povsem nedolžna, stroj, na katerem mora delati, pa sodi na odpad. Vodja pisarne Hanke se zdaj kar nenkrat sooči s fronto svojih sodelavk. Da bi položaj obdržal v rokah, ukaže sodelav-

cam, naj molčijo, in razgovor avtoritativno zaključil: »Stroj je v redu in če v bodoče ne boste bolje delali, Spieglova, bom prisiljen ukrepati!«

Kdor poskuša sodelavca kritizirati v krogu njegovih kolegov, mora računati na to, da se bodo sodelavci kritiziranega složno obrnili proti njemu. Ta odpor lahko potem hitro povzroči, da človek uporabi trše besede in ostrejši ton, kot bi ga v razgovoru med štirimi očmi. Prav tako tudi ne pride do stika, nemogoče postane, da bi sporno zadevo razumno pojasnili, in obe strani sta v nevarnosti, da »izgubita obraz«. Položaj je za vse udeležence izredno nerazveseljiv in povzroči jezo, ki jo je le težko spet pomiriti.

Še hujše pa so take škodljive posledice pri kritiziranju pred sodelavci kritiziranega.

PRIMER

Vodja proizvodnje Scharf gre s svojim delovodjem Baumom skozi njegovo delavnico. Ko prideta mimo nekoga stroja, vpraša Scharf delovodjo pred delavci, kdo je to delo odredil. Baum reče, da je bil to on. Nato pravi vodja proizvodnje: »To vam je tudi podobno. V bodoče raje premislite, preden daste taka navodila!« Ko to pove, enostavno odide.

S svojim napačnim vedenjem je vodja proizvodnje pokopal avtoriteto delovodje pred njegovimi sodelavci. Lahko smo prepričani, da se bo delovodja maščeval in v bodoče ne bo izpustil nobene priložnosti, da bi grajal navodila vodje proizvodnje.

Kamen spotike št. 3

Indirektna kritika sodelavca s spremembo običajnega vedenja predpostavljeno

Indirektna kritika, pri kateri predpostavljeno sodelavcu kaže svoje nezadovoljstvo s tihim prezirom, sodi med najbolj neprijetne oblike slabe kritike. Predpostavljeno se izogiba tega, da bi sodelavca odkrito opozoril na napake in grajal njegovo vedenje. Upa, da bo sodelavec svoje napake sam spoznal, če ga bo kaznoval z neupoštevanjem.

PRIMER

Še včeraj je primarij Schlummer svojemu glavnemu zdravniku Federu na pozdrav zelo prijazno odgovoril; zdaj komaj pokima in poudarjeno pogleda stran. Feder je prizadet. Ne ve, kako naj si primarijevo očitno spremenjeno vedenje razlaga. Med vizito mu to očitno ne gre iz glave, le težko se koncentrirna na bolnike. Opoldne se v jedilnici o šefovem nenavadnem vedenju pogovarja s kolegom. Kolega mu smeje pojasni, da Schlummer svoje nezadovoljstvo vedno izraža na tak način, Feder pa naj se zaradi te muhe starega nikar ne vznemirja.

Nadaljevanje

Zdravstveno varstvo delavcev v občini Radovljica

V naši občini je 13000 aktivnih zavarovancev, od katerih je več kot polovica žena, za zdravje katerih skrbijo tri TOZD: ZD Bled, ZD Bohinj, ZD Radovljica. Mreža službe medicine dela, prometa in športa obsega:

– en dispanzer med. dela prometa in športa v Radovljici.

– pet obratnih ambulant (Elan, Veriga, Iskra Otoče, Plamen, OA Bled za GG – LIP – Vezanine).

– pristojni zdravniki v splošnih ambulantah.

Dispanzer izvaja aktivno zdravstveno varstvo za preko 3000 aktivnih zavarovancev, OA pa nudijo kompleksno zdravstveno varstvo 5400 zavarovancem. Ostali aktivni zavarovanci so uporabniki pristojnih in splošnih ambulant.

V dispanzerju je bilo v l. 1979 opravljenih 3821 preventivnih pregledov, od tega 468 predhodnih za potrebe delovnih organizacij. V OA naše občine je bilo opravljenih 4000 kurativnih pregledov in 817 preventivnih pregledov.

V radovljiški občini je bil v l. 1979 bolniški stalež 4,68%, od tega 2,69% na račun delovnih organizacij in 1,99% na račun regionalne zdravstvene skupnosti. Višina bolniškega staleža je bila pod regijskim in pod republiškim povprečjem.

Po odsotnosti z dela so na prvem mestu boleznih dihal, sledijo boleznih mišično-kostnega sistema, živčnega sistema in sečil. Po vrsti odsotnosti so na prvem mestu boleznih, nato nezgode izven dela, v stalnem upadanju pa so nezgode na delu.

Služba medicine dela je organizirana v vseh treh TOZD v občini.

ZD Radovljica ima dispanzer za med. dela, prometa in športa, ki je bil ustanovljen l. 1956. Kadrovska zasedba je

dobra in tudi tehnična oprema je dobra, da lahko opravlja vse preventivne preglede delavcev v sedanjem obsegu.

Na področju ZD Radovljica delajo 4 OA (Elan, Veriga, Plamen, Iskra Otoče). V vseh ambulantah imajo delavci kompleksno zdravstveno varstvo: kurativno in preventivno (predhodni pregledi pred zaposlitvijo, pregledi mladoletnikov, starejših delavcev, delavcev, ki se pogosto poškodujejo, invalidov – seveda le na varnih delovnih mestih – in živilski pregledi).

ZD Bled ima OA za tri večje OZD, ki imajo sedež na Bledu: GG – LIP – Vezanine. Tudi ta ambulanta ima poleg kurativnega tudi preventivno dejavnost. Del preventivne pa opravljajo tudi splošne ambulate (pregledi živilcev, športnikov, voznikov motornih vozil).

ZD Bohinj nima posebne OA, vendar je del preventivne dejavnosti vključen v redno delo splošnih ambulant (predhodni pregledi, živilski pregledi, pregledi voznikov motornih vozil in športnikov).

Na našem področju se šele v zadnjem času ponovno uveljavlja pojem pristojne ambulante, ki bo prav tako v svojem delu obsegala tudi del preventivnih (poosten pregled nad boln. staležem, spremljanje obremenitev delavcev na delovnem mestu, ugotavljanje socialnih prilik doma in na delu itd.).

Menimo, da je sedanja organiziranost prilagojena specifičnim pogojem delitve dela med tremi TOZD in je še dokaj ugodna. Vraščanje zdravstvenih delovnih organizacij v OZD ne prihaja v poštev, še manj pa izločanje enot medicine dela iz zdr. domov v svoj TOZD medicine dela, ker bi se razbila samoupravna enota zdr. domov v naši ob-

čini. Bolj smotno je še bolj živo sodelovanje zdravstvenih domov kot celote, obratnih ambulant, pristojnih ambulant z organizacijami združenega dela. Prav to sodelovanje nam bo ena od pomembnih nalog v sedanjem srednjeročnem obdobju, pred vsem s

– kadrovsko socialno službo,

– s službo za varstvo pri delu,

– organizatorji dela,

– tehnologiji.

Ali poznamo svojo občino

Občina Radovljica meri 641 kv. km. Po velikosti je sedma občina v Sloveniji. Tu živi 31.537 prebivalcev (31. marec 1980), kar nas v slovenskem prostoru uvršča na devetnajsto mesto.

Je pretežno gorata. Gozdovi prekrivajo 50% celotne površine, pašniki in senožeti 20%, njiv pa je le 3,7%. S kmetijstvom se ukvarja okrog 150 kmečkih gospodinjstev in 77 delavcev zaposlenih v družbenem sektorju.

Občina Radovljica spada med gospodarsko razvite občine. Po narodnem dohodku na prebivalca je bila 1978. leta med šestdesetimi slovenskimi občinami na dvajsetem mestu. Narodni dohodek na prebivalca je znašal 70.120 dinarjev. V letu 1979 je radovljiško gospodarstvo doseglo 3.186.906 tisoč dinarjev družbenega proizvoda.

Struktura družbenega proizvoda po posameznih panogah v družbenem sektorju gospodarstva je bila naslednja:

– industrija	66%
– kmetijstvo	1%
– gozdarstvo	6%
– gradbeništvo	5%
– promet	2%
– trgovina	6%
– gostinstvo	7%
– družbena obrt	6%
– stanovanjsko komunalna dejavnost	1%

Industrijska proizvodnja je v celoti predelovalna in precej izvozno usmerjena ter vezana na uvoz surovin in repromateriala.

Družbeni sektor je konec leta 1979 zaposloval 12.250 delavcev, 10.958 gospodarstvo in 1.292 negospodarstvo, zasebni sektor pa 420 delavcev.

Idealne naravne danosti ponujajo možnosti razvoja celoletnega turizma, ki pa še niso v celoti izkoriščene. Kljub temu je gostinsko turistična dejavnost tako po številu zaposlenih kot po ustvarjenem dohodku za občino velikega pomena.

Družbeni standard je dosegel zadovoljivo raven razvoja. Seveda so problemi še vedno prisotni, zlasti primanjkuje stanovanj in prostih mest

Vsa ta sodelovanja bodo na eni strani pripomogla k humanizaciji dela, k boljšim delovnim pogojem, k bolj zdravi organizaciji dela, na drugi strani pa bodo delavci manj obolevali, kar bi privedlo k padanju bolniškega staleža.

Medicina dela, ki je odgovorna za strokovno diagnozo zdravstvenega stanja in pogojev v združenem delu, mora tudi pri nas najti v teh usmeritvah svojo lastno strokovno in materialno perspektivo.

Dr. Ravnihar Kunstelj
Marija Ana
spec. medicine dela

v otroških vrtcih, 1979. leta je bilo v občini 42 oddelkov v otroških vrtcih, kjer je bilo deležno organiziranega varstva 1,01 otrok, t. j. 33%.

Osnovnih šol je štirinajst, tri srednje-ekonomska, poklicna kovinska šola in gostinska, Delavska univerza Radovljica pa izobražuje ob delu in za delo. Za zdravstveno varstvo skrbi zdravstveno osebje v treh zdravstvenih domovih v Radovljici, na Bledu in v Bohinjski Bistrici, v večjih OZD pa delujejo obratne ambulate. 1979. leta je prišlo na enega zdravnika 1621 občanov.

Za varstvo in nego ostarelih občanov je v občini sodoben dom starostnikov.

V 31 telesnokulturnih organizacijah je vključenih 11.000 občanov, kar 28% vsega prebivalstva. Tudi kulturno življenje je dokaj živahno. Občani uresničujejo svoje potrebe v 22 kulturnih društvih, 63 sekcijah in 2 samostojnih skupinah. V občini je 14 knjižnic, 7 muzejev, nad 160 spomenikov NOB, 2 spominski sobi in 2 galerijska prostora.

Zahvala

Ob izgubi dragega brata

se najlepše zahvaljujem sodelavcem polizdelka smuči za izrečena sožalja in podarjeni venec.

brat Dare Marolt

1. rimska številka deset, 2. oznaka Splita, 3. priprava za splavljanje ladij, 4. nočna ptica, 5. igralna ploščica, 6. drag kamen z izbočeno podobo, 7.

jed iz koruzne moke, 8. nauk o odnosih med narodi in razredi, 9. srednja šola, 10. mesto v Angliji s težko industrijo, 11. preiskovanje notranjih organov z endoskopom.

